

Реферат на тему: "Контрольна робота по Апдайку та Моруа"

Тематично-літературні

Контрольна робота

на тему

Трагедія маленької людини в романі Дж.Апдайка "Кролику, біжи". Композиція, тематика і проблематика твору. Андре Моруа. Життя і світогляд. Етапи творчості письменника. Літературні портрети

АПДАЙК (Updike) Джон Хойер (народився 18 березня 1932 р., Шиллінгтон, шт. Пенсільванія), американський письменник; прозаїк, есеїст, поет.

Одержав освіту в Гарвардському університеті й Оксфорді, у 1955-57 рр. працював у "Нью-Йоркері", одному із самих престижних літературних журналів США. Характеризуючи власну творчість у численних інтерв'ю (вони зібрані в книзі "Розмови з Джоном Апдайком", 1994 р.) і критичних статтях, що нерідко представляють собою автокоментарій (збірники "Підібрані замітки", 1975, "Гребу вздовж берега", 1983), Апдайк звичайно називає своїми вчителями Дж. Джойса, Х. Л. Борхеса, В. В. Набокова і співвідносить свої твори з модерністською естетичною традицією.

Романам і розповідям Апдайка характерні витонченість оповідальних ходів, активне використання міфологічних паралелей, завуальованих літературних ремінісценцій, внутрішнього монологу, контрапункту й інших художніх рішень, що відрізняють літературу 20 ст. Однак у нього складність композиції не стає самоцінною й орнаментальною. По переконанню Апдайка, "зміст пошуку нової форми, нової структури роману завжди в тому, щоб по-новому виразити, по суті, ті самі невмираючі сюжети". Найважливіший з "вічних" сюжетів для Апдайка — пошуки неефемерних цінностей у часи духовної і моральної апатії, що, на його погляд, характеризує сучасне життя, і прагнення героїв знайти пояснення і виправдання власного життя, найчастіше несформованою, спотвореною атмосферою "грубо матеріального світу", до більшого чи меншого ступеня підлеглої прийнятим у ньому стереотипам соціальної поведінки.

Починаючи з перших творів, для Апдайка стали типовими мотиви повільного, але необоротного здрібніння особистості, упадку і збідніння її духовного потенціалу, кризи віри, що підмінюється байдужністю чи нігілізмом. Найчастіше ці мотиви співвідносяться в його творчості із зображенням доль обивателів, що домоглися матеріального благоденства, однак які переслідуювані неясним відчуттям безцільності свого зовні влаштованого життя і прагнучих урізноманітнити порожнечу безбарвної буденності за допомогою всіляких сурогатів (безладні любовні зв'язки, наркотики і т.п.) інтенсивного, яскравого існування. Сполучення яскравих сатиричних фарб із ностальгічною тональністю, що створює неприховане співчуття автора своїм персонажам (для нього вони насамперед жертви часу, хоча письменник і не знімає з

них відповідальності за хиткість етичних понять), допомогло Апдайку створити багатогранну картину життя "середнього американця" 1950-70-х років.

Найбільш важливі в цьому відношенні романи "Подружні пари" (1968) і особливо тетралогія, десятиліття за десятиліттям створюючи перипетії долі пересічного провінціала, що школярем виділявся на баскетбольній площадці, потім став продавцем меблевого магазину і, нарешті, середньої руки бізнесменом ("Кролик, біжи", 1960, "Кролик зцілювався", 1971, "Кролик розбагатів", 1981, "Кролик заспокоївся", 1990).

Герой цього циклу романів, позбавлений власної позиції, бездумно переймає ті віяння, що, переміняючи один одного, по черзі домінують в американському соціальному житті: він людина, поневолена міфологією "суспільства споживання", у якому вульгарний успіх оголошений вищим ідеалом, потім свідок і мимовільний учасник молодіжного руху 1960-х років і ентузіаст "сексуальної революції", хоча так і не відшукавши ширшої волі від моральних табу і презирства до почуття власності.

Розбагатівши, він переймає вкрай консервативні, офіційні погляди, смертельно побоюється будь-якої, навіть міфічної погрози своєму життєвому благополуччю, однак все так само мляво сумнівами в істинності цінностей, обраних ним для себе. В останньому присвяченому йому романі герой самотній, його життя безцільне, а смерть позбавлена якої б то не було натхненності. Для Апдайка етапи цієї еволюції збігаються з основними віхами історичного життя Америки другої половини 20 ст.

Цикл романів про Кролика став одним з важливих художніх знахідок післявоєнного американського роману, який звернений до створення хроніки часу, збагненого і відбитого в його соціальних конфліктах.

Сюжетна лінія роману "Кролик, біжи" (1960) така:

Гері Ангстром, усі свої двадцять шість років проживший у містечку Бруер, штат Філадельфія, — людина середня, без єдиної примітної риси, крім хіба високого зросту; у нього є нелюбима дружина, дитина (очікується друга), споконвічно сіра робота в супермаркеті. Є, щоправда, ще спогад про минулу пишноту: він був колись зіркою шкільної баскетбольної команди і пізнав, нехай наскрізно, те, що його старий тренер називає "святістю досконалості": дивовижне всесилля наодинці з м'ячем і баскетбольним кошиком. У порівнянні з цим усе наступне життя відчувається як безнадійно другосортне, але ні виправити цей стан, ні вирватися з нього Гері Ангстром не вміє.

Сюжет роману являє собою чергування його одчайдушно-спонтанних втеч з будинку і бесславно-змирених — через неможливість знайти в цьому світі краще — повернень додому. Він біжить від себе в пошуках себе ж, не в силах, однак, розглянути конкретну мету своїх метань. Його смутно притягає Південь — чарівна, омріяна земля, але вже на виїзді з рідного містечка він заплутується: дивлячись на карту, бачить сітку різнобарвних доріг-ліній, у яку пійманий, як у пастку. Він проте не бажає відразу здатися, відмовляється повірити, що безпосередньо дане йому в житті ("слухати лемети дитини й обманювати людей на продажі старих автомобілів") і є власне життя, і всерйоз має намір кинути осоружну дружину Дженіс, щоб знайти нову любов з

випадковою знайомий, повією Рут. Священик місцевого приходу Джек Екклс, "ідейний" антагоніст Гері Ангстрома у романі, намагається закликати до його почуття обов'язку і повернутися до родини. Але піклувальні зусилля Екклса марні, та й проповідь взаємної відповідальності в його вустах у чомусь зайва: він направляє зусилля на те, щоб залатати сітку мирського буття, з якої запекло рветься Кролик, і, може бути, у формі, не гідної слугителя Бога, тому що трактує життя в занадто світських категоріях, у забутті того, що в людині є щось вище, не від світу цього. Не в силах розібратися, що ним рухає, Гері Ангстром лише "чує", що йому уготоване щось краще, і неможливо сказати однозначно, що лежить в основі цього чуття: інстинкт, містичне одкровення, тяга до зміни місць і партнерів чи егоїстичний страх перед відповідальністю. Герой запам'ятовується на прізвисько Кролик, даному в дитинстві за зовнішню подібність і зухвалому ряду різноманітних асоціацій. Кролик — істота добродушне, безмозкова, полохлива, похотлива і ненажерлива. Сполучення в Гері Ангстромі безвольності, нездатності відповідати за свою поведінку, бажання любити робить його привабливим, але і небезпечним для навколишніх. Його життєвий принцип: вистачило би пороку бути самим собою — розплачуватися будуть інші.

Отже, у підсумку можна сказати, що у романі "Кролик, біжи" (1960) соціальна тема проявилася вже набагато чіткіше. Психологічна колізія центрального персонажа, звичайного робочого хлопця, уміло транспонувалася прозаїком у тему неясного невдоволення і тривоги — стану, що володіє всією "середньою Америкою".

Роман Апдайка був примітний і з погляду свого роду рівноваги, що виникав у ньому, між елементами суб'єктивно-романтичної поетики і залученням більш "традиційних", об'єктивізованих форм зображення, насиченням психологічної по перевазі прози актуальним суспільним змістом.

Проблематика цього твору характерна для усієї творчості Апдайка, що викриває буржуазне "споживче суспільство", його бездуховність і моральну спустошеність.

2. Андре Моруа. Життя і світогляд.

Етапи творчості письменника. Літературні портрети

Французький письменник, справжнє ім'я Еміль Ерзог.

Народився біля Руана в родині промисловця. Закінчив Руанський ліцей імені Корнеля. Великий вплив на нього зробив викладач філософії Еміль Шарт'є, який здобув європейську популярність під ім'ям Ален. По закінченні ліцею майбутній письменник став одним з управляючих фабрики батька. Брав участь у першій світовій війні перекладачем у Британському експедиційному корпусі, що дало матеріал для першого роману — "Мовчання полковника Брембла" ("Les silences du colonel Bramble", 1918).

Англійська тема була продовжена в ряді художніх і публіцистичних творів. У 20-30-і рр. він створив трилогію з життя англійських романтиків: "Аріель, чи Життя Шеллі" ("Ariel ou la Vie de Shelley", 1923), "Життя Дізраелі" ("La Vie de Disraeli", 1927) і "Байрон" ("Byron", 1930), що пізніше була видана під загальною назвою "Романтична Англія", випустив кілька романів: "Бернар Кене" ("Bernard Quesnay", 1926), "Мінливості любові" ("Climats", 1928), "Сімейне коло" ("Le Cercle de famille", 1932) і ін.

Коли почалася друга світова війна, 54-літній письменник записався добровольцем у діючу армію. Після поразки Франції він опинився в США, де написав ряд історичних і публіцистичних матеріалів. Після повернення на батьківщину видає збірники новел, книгу "У пошуках Марселя Пруста" ("A la recherche de Marcel Proust", 1949), присвятив три книги французьким романтикам — "Лелія, чи Життя Жорж Санд" ("Lelia ou la Vie de George Sand", 1952), "Олімпію, чи Життя Віктора Гюго" ("Olympic ou la Vie de Victor Hugo", 1955), "Три Дюма" ("Les Trois Dumas", 1957). У рік 80-річчя Моруа написав останню біографічну працю "Прометей, чи Життя Бальзака" ("Promethee ou la Vie de Balzac", 1965).

Творчість Моруа воістину величезна — 200 книг, більш тисячі статей. Його перу належать романи і новели, критичні статті і філософські есе: літературні мемуари й історичні праці. Але насамперед Моруа — майстер біографічного жанру.

У творчій спадщині Моруа біографії займають особливе місце. Про їхній успіх говорять величезні тиражі, численні нагороди, яких визнаний гідним письменник. Критики і літературознавці, говорячи про біографічні книги Моруа оперують різними поняттями: художня біографія, біографічний роман, романізована і навіть белетризована біографія. Останнє визначення письменник рішуче відкидав, стверджуючи, що у своїх роботах він опирається тільки на факти; документ стає в нього необхідною, органічною частиною книги.

У центрі біографії Моруа — творча особистість, людина дії, трудівник, бунтар. Песимістичному невір'ю в людину він протиставляє віру в індивідуума, якого створюють не тільки зовнішні обставини, але і він сам. Такими з'являються в нього Шеллі і Байрон, Дізраелі і Гюго, Санд і Дюма. Його біографії виникли на стику історичного дослідження, літературознавчого аналізу і психологічного роману.

На думку письменника, біографія в естетичному плані має визначені переваги перед романом: "Коли ми читаємо біографію відомої людини, ми заздалегідь знаємо головні перипетії і результат подій... Ми як би прогулюємося по знайомій місцевості, оживляючи свої спогади і доповнюючи їх. Спокій духу, з яким ми робимо цю прогулянку, позбавлена несподіванок, сприяє естетичні установці".

Моруа цікавить насамперед духовний розвиток особистості, історія виступає тут тільки як тло в тій мірі, у якій вона необхідна для розуміння цього розвитку. Йому цікаво простежити, як поступово формується характер у зіткненні з людьми і подіями.

У книзі Андре Моруа "Літературні портрети" сказано "більше того, чим глибше занурюється читач у світ, де панує найчистіше божевілля, тим скоріше підкоряється автору, тим краще сприймає пропоновані йому істини". У нашу епоху "розрив між ідеалами і вдачами" вірніше між стрімким соціальним і науково-технічним прогресом, з одного боку, і традиційним способом життя, повсякденною свідомістю — з іншої, досяг безпрецедентних масштабів. Інші протягом життя одного покоління проходять більше подій і змін у всіх сферах суспільної діяльності, чим колись за довгі сторіччя. Сьогодення настільки швидко іде в минуле, а майбутнє стає сьогоденням, що потреба у подібних творах є велінням часу.

Отже, йому належать новели, критичний-критичну-критичне-критична-літературно-критичні есе, книги по історії, спогади. Автор психологічних романів "Бернар Кене" (1926, рос. пров. 1926), "Мінливості любові" (1928, рос. пров. 1930, 1966), "Сімейне коло" (1932, рос. пер. 1966) і ін.

Всесвітню популярність він завоював біографічними творами "Аріель, чи Життя Шеллі" (1923, рос. пров. 1925), "Життя Дизраєлі" (1927, рос. пров. 1934), "Байрон" (1930, рос. пер. 1936), "Тургенєв" (1931), "Лелія, чи Життя Жорж Санд" (1952, рос. пров. 1967), "Олімпію, чи Життя Віктора Гюго" (1954, рос. пров. 1971), "Три Дюма" (1957, рос. пер. 1962), "Життя Олександра Флемінга" (1959, рос. пров. 1961), "Прометей, чи Життя Бальзака" (1965, рос. пров. 1967).

На основі точної документації Моруа малює живі образи великих людей. Звичайно він зосереджував увагу на психології, внутрішньому світі, а також обставинах особистого життя своїх героїв. Пізні книги Моруа свідчать про зростаючий інтерес до суспільних питань, соціальному змісту епохи, національним літературним традиціям (біографії Санд, Гюго, Бальзака).

Як художник Моруа спирався на досвід французької і світової літератури, любив російських класиків (роботи про І.С. Тургенєва, Л.Н. Толстому, А.П. Чехова). Реалістична творчість Моруа, сповнена віри в людську особистість, протистоїть модерністським плинам у французькій літературі.

Його творча еволюція показує, що сам він згодом побачив обмеженість одного лише біографічного підходу й у своїх портретах намагався зв'язувати життя письменника з тими суспільними обставинами, у яких вона складалася і проходила.

У деяких з літературних портретів Моруа прагнув доповнити свій підхід принципами культурно-історичної школи, врахувати класичну тріаду І.Тена: нація, середовище, момент.

Багато літературних портретів будуються на збагненні тонкої границі, що відокремлює життя від її творчого перетворення, на протиріччі людини і художника.

Список використаної літератури

1. Моруа А. Літературні портрети.— М.: Прогрес, 1980. — С. 455.
2. Моруа А. Три Дюма. Літературні портрети. — М., 1990.
3. Хрестоматія з всесвітньої літератури. — К., 2002.